

หลักสูตรอบรม

การเรียนรู้ประสบการณ์การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ โครงการร้อยใจรักษ์

หลักสูตรที่ 1 รุ่นที่ 103 วันที่ 30 กันยายน – 1 ตุลาคม 2562 ผู้เข้าร่วมอบรม 59 คน
จาก เทศบาลตำบลศรี้ง อำเภอเขียงของ จังหวัดเขียงราย

นายสิทธ์ศักดิ์ อภิลักษณ์สุทธิ นายอำเภอแม่เฒ่า

กล่าวต้อนรับ หน่วยงานราชการอำเภอ ผู้บริหาร
ท้องถิ่น ส.อบต. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชน

1. กล่าวถึงสถานการณ์ยาเสพติดในพื้นที่ชายแดน
ภาคเหนือ และปัญหาเสพติดในอดีต อำเภอแม่เฒ่าซึ่งเคย
เป็นพื้นที่ภายใต้กลุ่มอิทธิพลยาเสพติดอย่างยาวนาน

2. ความเป็นมาของโครงการร้อยใจรักษ์ เป็น
โครงการในพระราชดำริสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้า
พัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี ที่ทรงห่วงใยพื้นที่บ้าน
ห้วยส้าน โดยให้มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์
เข้ามาดำเนินการในบ้านห้วยส้าน ที่มีปัญหาเกี่ยวข้องกับยา
เสพติด โดยใช้ แนวทางการพัฒนาทางเลือก ตามศาสตร์
พระราชฯ และตำราแม่ฟ้าหลวง เป็นแนวทางดำเนินการตาม
โครงการ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน
ในพื้นที่เป้าหมาย ด้วยการสร้างทางเลือกในการประกอบ
อาชีพ เน้นการลดรายจ่ายสร้างรายได้ในครัวเรือนอย่างเป็น
รูปธรรม โดยมีลำดับการพัฒนาให้มีความ “อยู่รอด พอเพียง
และยั่งยืน” ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้ง
สร้างภูมิคุ้มกันแก่ชุมชนเป้าหมายต่อปัญหาเสพติดและสิ่ง
ผิดกฎหมายอื่น ๆ

2. ความเป็นมาของหลักสูตรการอบรม รัฐบาลได้
แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการร้อยใจรักษ์ โดยมี
รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
เป็นประธานคณะกรรมการ มีนโยบายให้ขยายผล
โครงการฯ ไปสู่พื้นที่อำเภอชายแดนใน 4 จังหวัดคือ
เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน และพะเยา จำนวน 19
อำเภอและให้สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทอง
หลังพระฯ มาจัดการอบรมให้ทุกท่านเพื่อขยายผลโครงการ
ร้อยใจรักษ์เพื่อแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืนต่อไป

หลักการพัฒนาทางเลือก ในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน

ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน ในพื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 การพัฒนาระบบน้ำ

นายศุภชัย ต๊ะแก้ว เจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง
ในพระบรมราชูปถัมภ์ บรรยายโดยมีเนื้อหาสาระสำคัญ
คือ

1. การพัฒนาโดยยึดคนเป็นศูนย์กลาง โดยดูทั้ง
ในเรื่องเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้โอกาสและ
ทางเลือกที่ดี ให้ชาวบ้านสามารถช่วยเหลือตัวเองและอยู่กับ
ชุมชนได้

2. การพัฒนาตามลำดับขั้น ซึ่งมี 3 ระยะ คือ ขั้น
อยู่รอด ดูจากการมีข้าวกินตลอดปี สามารถเข้าถึงโครงสร้าง
พื้นฐานและไม่สร้างหนี้เพิ่ม ขั้นพอเพียง คือ มีรายได้มั่นคง
สามารถเพิ่มผลผลิตได้ และขั้นยั่งยืน คือ การมีเงินออม มี
การรวมกลุ่มและพึ่งพาตนเองได้

3. การพัฒนาเชิงพื้นที่ คือ การพัฒนาที่ครอบคลุม
ทุกมิติ ตลอดทั้งกระบวนการต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ
โครงการร้อยใจรักษ์มีการสำรวจข้อมูลจริงร่วมกับ
หน่วยงานต่างๆ การคืนข้อมูล เพื่อให้ชาวบ้านรู้สาเหตุของ
ปัญหาของตนเอง และประเมินความพร้อมของชาวบ้านใน
การลงแรงงาน

4. การวัดผลการพัฒนาที่ชาวบ้านได้อะไร โดยดู
จากผลการพัฒนาเชิงพื้นที่ในแต่ละมิติ ที่ทำให้ผลผลิตของ
ชาวบ้านเพิ่มขึ้นและนำไปสู่การสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้น

เรียนรู้การบริหารจัดการน้ำ การกักเก็บน้ำโดยใช้อ่างพวง
ชอยซีเมนต์ (Soil Cement) การปล่อยลงไปที่แปลงเกษตรด้วย
ระบบกัลกน้ำ การพัฒนาระบบน้ำใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของ
คนในชุมชน มีการประชุม และชาวบ้านต้องลงแรงงานการ
ทำงานบูรณาการร่วมกับหน่วยงานราชการ ท้องที่ ท้องถิ่น โดยที่
โครงการฯ ออกค่าวัสดุอุปกรณ์ให้

คำถามแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : การบริหารจัดการเรื่องน้ำ จะใช้คณะกรรมการชุด
เดียวทุกหมู่บ้านไหม

ตอบ : เป็นของการจัดการแต่ละหมู่บ้าน

ถาม : สิ่งสำคัญของการสร้างอ่างพวงคืออะไร

ตอบ : แหล่งต้นตุน้ำ หากแหล่งต้นน้ำมีน้ำไม่เพียงพอ การ
สร้างอ่างพวงก็ไม่สามารถใช้ได้

ถาม : การสร้างอ่างพวงในพื้นที่โครงการนี้ เป็นงบประมาณ
ของโครงการหรือของชาวบ้าน

ตอบ : ทางโครงการสนับสนุนในส่วนของวัสดุ-อุปกรณ์ และ
ชาวบ้านลงแรงสร้างร่วมกัน

ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน ในพื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 การพัฒนา

พื้นที่แบบองค์รวม

เรียนรู้การปลูกไม้ผลระยะยาว เช่น เงาะ ทุเรียน ส้ม กาแฟ มะม่วง กล้วย ส้มโอ อาโวคาโด ฯลฯ โดยไล่ระดับตามความต้องการน้ำของพืช และความสูงของพื้นที่ เพื่อแก้ปัญหาลดผลผลิตของชาวบ้านและสร้างรายได้ เป็นการจัดการแบบองค์รวม แบ่งพื้นที่เป็นป่าอนุรักษ์ ป่าใช้สอย เนินเขา ที่ดอน และที่นา นอกจากนี้ พัฒนา ต่อยอดไม้ผล เดิมในพื้นที่ ได้แก่ พัฒนาคุณภาพมะม่วงน้ำดอกไม้ เพื่อการส่งออก CP และดอยคำ เป็นแหล่งตลาดรับซื้อผลผลิต และการส่งเสริมปลูกกาแฟโรบัสต้า

คำถามแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : พื้นที่ในการปลูกต้นมะม่วงระยะทางต่อต้าน

ตอบ : 4*4 เมตร , 5*4 เมตร

ถาม : ปุ๋ยให้ทางใบใช้สูตรอะไร

ตอบ : สูตร 13-0-46

ถาม : ได้ส่งเสริมพันธุ์ลิ้นจี่ไหม

ตอบ : ขณะนี้อยู่ระหว่างการวิจัย และในช่วงปีหน้าคาดว่าจะสามารถส่งเสริมให้กับชาวบ้านในพื้นที่ได้

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 แปลงนา

การเพิ่มผลผลิตข้าวสายพันธุ์อีโต้ ด้วยการใช้สารชีวภัณฑ์ร่วมกับปุ๋ยหมัก ที่จากเดิมได้ผลผลิตข้าวที่ 600 กิโลกรัม/ไร่ เป็น 800 – 1,000 กิโลกรัม/ไร่ มีเป้าหมาย เพื่อเป็นการสร้างความมั่นคงทางอาหารให้กับชุมชน จากการผลิตข้าวปลอดภัยที่มีคุณภาพ รวมถึงมีการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าว และการจัดตั้งโรงสีภายในชุมชน เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่ผู้ผลิต ลดรายจ่ายให้แก่ผู้บริโภค และส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่ทำการปลูกพืชหลังนา เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้หลังจากฤดูทำนา

คำถามแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : ข้าวอีโต้เป็นข้าวเหนียวหรือข้าวเจ้า

ตอบ : ข้าวเจ้า สามารถนึ่งได้และหุงได้

ถาม : หัวเชื้อสารชีวภัณฑ์ สามารถหาได้ที่ไหน

ตอบ : ไตรโคเดอร์มาสามารถติดต่อขอได้ที่เกษตรอำเภอ

บิวเวอร์เรีย และเมตาไรเซียม สามารถหาซื้อได้ที่สถาบันแม่วังหรือมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ถาม : สูตรปุ๋ยหมัก PR ใช้กี่กิโลกรัมต่อไร่

ตอบ : 100 กิโลกรัมต่อไร่ แบ่งใส่ 2 รอบ

ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน ในพื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

ฐานการเรียนรู้ที่ 4 วิถีชีวิต เกษตร

พอเพียง

พื้นที่สาธิตได้มีการแบ่งพื้นที่ออกเป็น 4 ส่วน คือ

1) ที่อยู่อาศัย 2) การปลูกพืชท้องถิ่น ผักสวนครัว ไม้ผล รวมกับโรงเพาะสารชีวภัณฑ์ 3) การเลี้ยงปลา และ 4) การเลี้ยงปศุสัตว์ โดยทางโครงการเริ่มจากการสำรวจความต้องการของชุมชนว่าต้องการเลี้ยงสัตว์ประเภทใด พร้อมทั้งการจัดตั้งกองทุนด้านปศุสัตว์ และการถ่ายทอดความรู้ให้ชาวบ้านสามารถพึ่งพาตัวเองได้ เช่น การทำอาหารสัตว์ลดต้นทุน การป้องกันโรคระบาดเบื้องต้น การสอนให้ชาวบ้านทำวัคซีนเองเป็น เพื่อลดปริมาณการตายของสัตว์ในพื้นที่ เป็นต้น

คำถามแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : ถ้าหากเปิดเป็นโรคขาอ่อน ต้องทำอย่างไร

ตอบ : แสดงว่าขาดแคลเซียม ต้องเสริมแคลเซียมให้ โดยใช้ เปลือกไข่หรือเปลือกหอย เสริมให้ หรือใช้ยา v100 ฉีด

ถาม : หากไม่ใช้น้ำตาล สามารถใช้วัตถุดิบอื่นทดแทนได้ไหม

ตอบ : สามารถใช้อ้อยทดแทนได้ โดยเพิ่มในสูตรที่ปริมาณ 25 กิโลกรัม หรือใช้กากน้ำตาลทดแทนได้ โดยให้ที่ปริมาณ 8 กิโลกรัม

ถาม : การปลูกขยายพันธุ์หญ้าเนเปียวหวาน ทำอย่างไร

ตอบ : ใช้ท่อนพันธุ์ปลูก ลักษณะการปลูกคือขึ้นแปลงปลูก ท่อนพันธุ์ให้ปลูกในแนวนอนเพื่อให้การแตกกอได้ดีกว่าการปลูกแบบตั้งตรง ให้น้ำ 1-2 ครั้ง/อาทิตย์ ในช่วงฝน ส่วนช่วงร้อน ให้ 3-4 ครั้ง/อาทิตย์

ถาม : หากใช้เฉพาะต้นกล้วยหมักให้เป็นอาหารชนิดเดียวได้ไหม

ตอบ : สูตรต้นกล้วยหมักใช้ลดต้นทุนในการให้อาหาร ไม่ได้ส่งเสริมให้ใช้แทนอาหารหลัก หากใช้แต่กล้วยอย่างเดียว อาจได้สารอาหารไม่ครบ การเจริญเติบโตอาจจะช้า ควรให้ต้นกล้วยหมัก:อาหาร 50:50 จะเหมาะสมกว่า

ถาม : เมื่อเรานำไข่เปิดกากก็แคมแบบ กับเปิดเทศ ไปให้ เป็ดเทศฟักไข่ เราจะแยกออกได้อย่างไรว่า ไข่แต่ละใบเป็นไข่ของเป็ดชนิดไหน

ตอบ : ไข่เปิดเทศจะมีเปลือกหนากว่าไข่เปิดกากก็แคมเบลล์

ถาม : การทำอาหารหมัก(กล้วยสามารถ แทนการให้หัวอาหารได้ไหม

ตอบ : จะเป็นการใช้ทำอาหารลดต้นทุนมากกว่าการใช้แทนหัวอาหาร อัตราส่วน กล้วย50% ที่เหลือเป็นแกลบ และหัวอาหาร 50%

ถาม : การแจกพันธุ์เปิดในกองทุน เปิดต้องมีช่วงอายุประมาณเท่าใด

ตอบ : เปิดจะแจกให้ที่อายุ 3 เดือน และเมื่อถึงเวลาคืนให้กับโครงการ ชาวบ้านต้องคืนที่ช่วงอายุประมาณ 3 เดือน เช่นเดียวกัน

แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

นายส่องแสง : สาเหตุที่ติดยาเริ่มจากเสพตามพ่อ เคยถูกจับติดคุก 2 ปี 6 เดือน ข้อหาครอบครองยาบ้า 25 เม็ด และเคยฆ่าตัวตายเพราะความกดดันจากพี่น้อง ได้กินยาฆ่าแมลงฆ่าหญ้าแต่รอดมาได้ เมื่อโครงการเข้ามาจึงสมัครใจเข้าร่วมโครงการ จุดเปลี่ยนที่อยากจะเลิกจริงเพราะอยากเปลี่ยนแปลงตัวเอง และอยากจะทำความดี ตอนนี้นำมาทำงานเป็นลูกจ้างโครงการฯ ชีวิตเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

นายสมบุรณ์ : ติดยาเพราะคบเพื่อนที่ไม่ดี เพื่อนจะไม่ให้เข้ากลุ่มถ้าไม่เสพด้วย เริ่มเสพมาตั้งแต่อายุ 13 เสพกัญชา ผงขาว เคยบำบัดหลายครั้งแต่ก็กลับทำเหมือนเดิม เพราะสภาพแวดล้อมรอบข้างเหมือนเดิม การเข้าร่วมโครงการอาสาทำดี มีพี่ๆ ทหารเป็นผู้ดูแลที่ดี และมีหมอดูแลที่ดี พี่เพื่อนรอบข้างให้กำลังใจ ปัจจุบันครอบครัวให้อภัย คนรอบข้างให้กำลังใจ และให้โอกาสในการเริ่มต้นชีวิตใหม่

คำถามจากผู้เข้าร่วมจากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ถาม : สมัยนี้กับสมัยก่อนราคายาซื้อขายยาเป็นอย่างไร

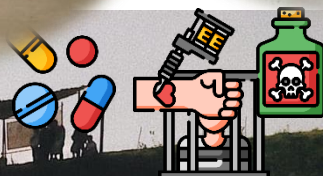
ตอบ : นายส่องแสง : ยาสมัยนี้ราคาจะถูกลงกว่าสมัยก่อน และฤทธิ์ของยาก็จะอ่อนลงกว่าสมัยก่อน

ถาม : มีแรงจูงใจอย่างไรในการเลิกเสพยาแบบหักดิบ และคนที่หักดิบจะมีอาการบ่งบอกอย่างไรว่าจะสามารถหักดิบได้จริงๆ หรือไม่

ตอบ : นายส่องแสง : ตอนนั้นอยากเลิกยาเลยตั้งใจเลิกอย่างจริงจัง ช่วงแรกๆ มีอาการลงแดง อาเจียนอย่างหนัก พอถึงวันที่ 4 จะรุนแรงที่สุดกินอะไรไม่ได้ ไม่มีแรง อ่อนล้า หากผ่านวันนี้ไปได้ก็จะสามารถควบคุมตัวเองจนเลิกยาได้จริงๆ การที่จะเลิกได้หรือไม่ขึ้น ต้องคอยเตือนตัวเองอยู่ตลอดเวลาเราจะเลิก แม้จะมีอาการข้างเคียงอย่างไรก็ต้องทน ช่วงนั้นอาจไม่อยากจะยุ่งเกี่ยวกับใครและไม่อยากให้ใครมายุ่งเพราะจะทำให้สติหลุดไป ต้องหาอะไรทำเพื่อเบี่ยงเบนความสนใจของตนเองอยู่กับตัวเองให้ได้มากที่สุด

ถาม : มีคนกล่าวไว้ว่า วงการนี้ ถ้าเข้าแล้วออกจากวงการนี้ไม่ได้ เป็นจริงหรือไม่

ตอบ : นายส่องแสง : หากติดหนี้สินกันก็จะมีคนติดตามเพื่อมาทวงหนี้ แต่ตนเองไม่มีหนี้สินติดค้างกับพวกผู้ค้า เลยไม่มีปัญหาตามมาหลังจากเลิกค้าเลิกเสพแล้ว

บทบาทของภาคราชการกับการดำเนินการโครงการร้อยใจรักษ์

นายไมตรี ดวงใจ ปลัดอำเภอแม่เมาะ และนายสุรัตน์ สัจจาศิริวงศ์ ผู้ใหญ่บ้านบ้านเมืองงามใต้ ก่อนมีโครงการฯ มาในพื้นที่ในชุมชนมีปัญหากลุ่มผู้มีอิทธิพลและยาเสพติด อยู่ในระดับรุนแรงทำให้คนในชุมชนเกิดความเดือนร้อนในการใช้ชีวิตมาก หลังจากโครงการเข้ามาดำเนินการมีหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาเป็นจำนวนมากทั้งส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามาร่วมเป็นจำนวนมากและได้จัดประชุมเพื่อหาความร่วมมือในการดำเนินการ ซึ่งมีชาวบ้านเข้าร่วมมากกว่า 80% และที่ประชุมเห็นด้วยที่จะเข้าร่วมโครงการร้อยใจรักษ์ทั้งหมด ในการดำเนินการช่วงแรกมีบ้านห้วยสำน หมู่ที่ 10 เข้าร่วมโครงการต่อมามีการดำเนินการต่ออีก 3 หมู่บ้านและเข้าร่วมการพัฒนาโครงการเป็นต้นแบบการพัฒนาาร่วมกัน

ในช่วงขั้นแรกของการดำเนินการคือศึกษาพื้นที่สำรวจข้อมูลเศรษฐกิจสังคม หลังจากนั้นได้รวบรวมข้อมูลแล้วคืนข้อมูลให้แก่ชุมชน ได้จัดกระบวนการในการค้นหาปัญหาที่ต้องการให้มีการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยการประชุมซึ่งในเวทีการประชุมได้มีหลายหน่วยงานเข้ามาร่วมรับฟัง และได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาจากการจัดเวทีประชุมทำให้ได้แนวทางในการแก้ไข ดังนี้ ปัญหาความเป็นอยู่ ปัญหาอาชีพ และปัญหาสุขภาพ หลังจากรับทราบปัญหาแล้วหน่วยงานปกครองท้องถิ่น

เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ดำเนินการประชุมจัดทำกฎระเบียบหมู่บ้านเพื่อการบังคับใช้ในหมู่บ้านให้สำเร็จ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมและได้ดูแลกันเอง

การดำเนินโครงการอาสาทำดี เป็นการให้โอกาสของโครงการร้อยใจรักษ์ เป็นกระบวนการนำผู้เสพเข้ารับการบำบัดยาเสพติดควบคู่ไปกับการฝึกทักษะ ฝึกอาชีพ

ทั้งนี้ การดำเนินโครงการขยายผลแหล่งน้ำไปในหมู่บ้านเครือข่ายพื้นที่ข้างเคียงโครงการฯ ได้นำต้นแบบการพัฒนาของโครงการฯ ทั้ง 4 หมู่บ้านหลัก 20 หมู่บ้านย่อยนำไปปรับใช้ในการพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่ ซึ่งในปัจจุบันโครงการฯ ได้มีการขยายผลแหล่งน้ำจำนวน 11 หมู่บ้านแล้ว

ประเด็นจากผู้เข้าร่วมการแลกเปลี่ยนภาคราชการกับการดำเนินการโครงการร้อยใจรักษ์

ถาม : ณ ตอนนี้ ยาเสพติดในหมู่บ้านของท่านยังมียาเสพติดอยู่ไหม

ตอบ : พ่อหลวงดวงแก้ว ยานทา : ส่วนของผู้เสพน้อยมาก ส่วนที่มีอยู่จะเป็นรายเดิมๆ ทางส่วนราชการมีการติดตามอยู่ตลอดทำให้จำนวนคนเสพน้อยลงเรื่อยๆ ส่วนของผู้ค้า ไม่มีอยู่ในพื้นที่แล้ว คนที่ยังค้าอยู่มักจะย้ายออกไปนอกพื้นที่ไม่อยู่ในพื้นที่นั้นแล้ว

ถาม : ในอดีตตอนที่ผู้ใหญ่บ้านทำงานร่วมกับกลุ่มผู้มีอิทธิพล ท่านเคยโดนข่มขู่ไหม

ตอบ : พ่อหลวงดวงแก้ว ยานทา : ถ้าหากการข่มขู่โดยตรงจะไม่มี แต่เมื่อคนมีอิทธิพลเป็นผู้นำและมีอำนาจ เราก็จะเกรงกลัวอิทธิพลไปด้วยโดยธรรมชาติ

สรุปกิจกรรมและมอบการบ้าน

นายสิทธิศักดิ์ อภิกุลชัยสุทธิ์ นายอำเภอแม่เมาะ

กล่าวสรุป กิจกรรมการอบรมและแนวทางการดำเนินงานการพัฒนาโครงการร้อยใจรักษ์ บ้านห้วยสำน คือ การพัฒนาให้คนมีโอกาส สร้างทางเลือกให้กับคนในพื้นที่ เพื่อไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด การพัฒนาโครงการฯ เข้าไปพัฒนาในทุกๆ ด้านเน้นการพัฒนาแบบองค์รวมให้ครอบคลุมทุกมิติ ในระยะแรกของการพัฒนา เริ่มจากการศึกษาบริบทพื้นที่ ศึกษาภูมิสังคมให้เข้าใจพื้นที่อย่างถ่องแท้ก่อน หลังจากนั้น จึงเข้าสู่กระบวนการคืนข้อมูล เพื่อให้เกิดการ **ระเบิดจากข้างใน** ให้ตระหนักถึงปัญหาแล้วจึงพัฒนาร่วมกัน ในระดับท้องถิ่น ท้องถิ่นหน่วยงานราชการ ที่สำคัญ คนในชุมชนต้องร่วม ออกแรงด้วยในทุกกระบวนการ เพื่อสร้างความเป็นเจ้าของให้เกิดขึ้น ตลอดโครงการฯ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำไปสู่การบริหาร จัดการดูแลไปสู่ความยั่งยืนต่อไป

ได้มอบการบ้านให้ผู้เข้ารับการอบรม 2 ข้อ คือ

- 1) ให้คัดเลือกผู้เข้าอบรมที่มาในรุ่นนี้ให้เหลือ 20 คน เพื่อมาฝึกปฏิบัติในหลักสูตรที่ 2 ระยะเวลา 5 วัน 4 คืน
- 2) ผู้เข้าอบรมกลับไปปรึกษาหารือเพื่อเสนอโครงการแก้ไขปัญหาความต้องการของหมู่บ้านชุมชน

โดยมีหลักเกณฑ์คือ

- 1) เป็นโครงการที่ต้องแก้ไขปัญหาในชุมชน ของท่าน โดยผ่านการเห็นชอบจากประชาคมหมู่บ้าน
- 2) ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านแรงงาน อาหาร ระหว่างปฏิบัติงาน หรือการมีส่วนร่วมอื่นๆ
- 3) สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ จะมีงบประมาณสมทบให้กับโครงการบางส่วน โดยงบประมาณหลักจะต้องมาจากองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น

สรุปกิจกรรมการอบรม

สิ่งที่ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้ คือ กระบวนการที่เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน การเรียนรู้ประสบการณ์งานพัฒนา 4 ฐาน ซึ่งหัวใจสำคัญ คือ การพัฒนาระบบน้ำ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในพื้นที่ ทำให้เห็นได้ว่า หากไม่แก้ไขเรื่องเหล่านี้ ก็จะไม่สามารถพัฒนาได้ เมื่อท่านกลับไปแล้วขอให้ทบทวนขั้นตอน **“เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”** ซึ่งหลักสูตรนี้ได้เรียนรู้แค่เข้าใจต่อไปจะเป็นกระบวนการเข้าถึง ซึ่งอยู่ในหลักสูตรที่สอง ท่านต้องกลับไปดูข้อมูลในพื้นที่และมาฝึกปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การเสนอโครงการต่อไป

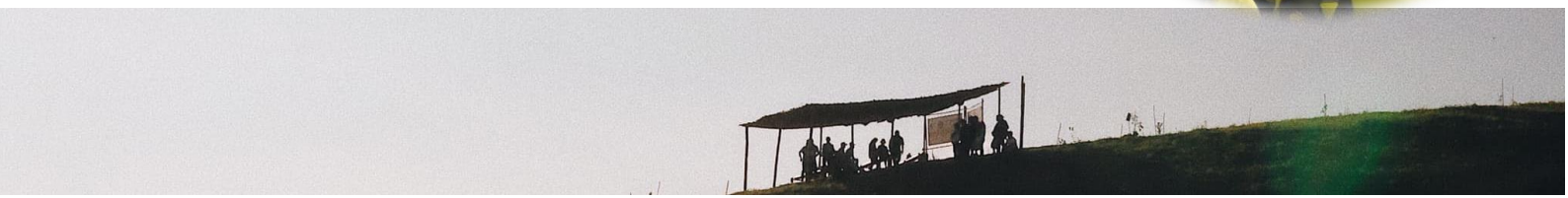
สิ่งที่ได้เรียนรู้ และการนำไปปรับใช้ในพื้นที่จากการอบรม

สิ่งที่ได้เรียนรู้

1. การปลูกพืชผสมผสาน แบบ 3 ระยะ คือ ระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว
2. การเลี้ยงปลา โดยใช้แพลงตอนจากวัชพืชเป็นอาหาร
3. การเลี้ยงปศุสัตว์พื้นที่
4. การเลี้ยงไก่ดำภูพาน 3 สายพันธุ์ คือ ภูพาน 1 ขนสีดำ ภูพาน 2 ขนสีขาว และภูพาน 3 ขนสีน้ำตาล
5. การเลี้ยงเปิดเนื้อพันธุ์ฮีเลียส เปิดไข่พันธุ์กากิแคมเบล และเปิดเทศบาบารี
6. การเลี้ยงหมูดำตอยตุ่ง
7. การจัดตั้งกองทุนพันธุ์สัตว์ กองทุนอาหาร กองทุนยา/วัคซีน และกองทุนสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์สำหรับคนยากจน
8. การสนับสนุนให้ชาวบ้านในพื้นที่ปลูกหญ้าเนเปียร์หวาน อีสุราเอลเป็นอาหารสัตว์
9. การตั้งกฎมาตรการการดูแลไฟฟ้า
10. การจัดสรรพื้นที่ออกเป็น 4 ส่วน คือ 1. ป่าใช้สอย 2. ที่เนินเขา 3. ที่ดอน และ 4. ที่นา
11. การจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
12. การปรับปรุงสายพันธุ์มะม่วงให้ตรงตามตลาดต้องการ
13. มาตรการการใช้น้ำในชุมชน โดยการติดมิเตอร์
14. การจัดตั้งคณะกรรมการดูแลน้ำ
15. การสร้างอ่างพวง 2 แบบ คือ อ่างพวงพลาสติก และ อ่างพวงชอยซีเมนต์
16. การปลูกพืช โดยไม่ใช้สารเคมี
17. การปลูกพืชหลังนาเป็นพืชหมุนเวียนในแปลงนา เพื่อให้เกิดรายได้ตลอดทั้งปี
18. การสร้างรายได้ในชุมชน โดยการขายข้าวให้กับคนในชุมชน
19. การใช้สารชีวภัณฑ์ ทดแทนสารเคมี
20. การสร้างรายได้เพิ่มในครัวเรือน

แนวทางการนำไปปรับใช้ในพื้นที่

1. การควบคุมคุณภาพผลผลิตทางการเกษตร
2. ลดการใช้สารเคมี ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์
3. ส่งเสริมการเลี้ยงปลาดุก กบ ในนาข้าว
4. มีการปรับปรุงสายพันธุ์ไม้ผลเพื่อให้ได้ราคาเป็นที่ต้องการของตลาด
5. การใช้กฎระเบียบของกลุ่มในชุมชน
6. ส่งเสริมการทำปุ๋ยหมักใช้ในชุมชน
7. บริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ
8. สร้างงานสร้างอาชีพในถิ่นเกิดให้คนไม่ต้องออกไปหางานนอกพื้นที่
9. ส่งเสริมการปลูกพืชหลังนา
10. คัดเลือกสายพันธุ์พืชให้เหมาะสมกับพื้นที่
11. นำองค์ความรู้ไปขยายผลในชุมชน
12. การแก้ไขปัญหาแบบมีส่วนร่วม
13. การบริหารจัดการน้ำโดยชุมชน
14. การบริหารงานตามแนวทางในหลวงรัชกาลที่ 9
15. กินทุกอย่างที่ปลูก ปลูกทุกอย่างที่ปลูก

สพท.เรียนรู้อำเภอการพัฒนา ตามศาสตร์พระราชา

การประเมินความพึงพอใจ รุ่นที่ 103 ทต.ครึ่ง อ.เชียงทอง จ.เชียงราย

ประเด็นประเมิน	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	ไม่ตอบ
เนื้อหาสาระวิชาเรียนในภาพรวม	96.36	3.64	-	-
ระยะเวลาตลอดหลักสูตร	70.91	27.27	1.82	-
ระยะเวลาในการเข้าฐานภาคปฏิบัติ	76.36	18.18	5.45	-
การเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้	81.82	18.18	-	-
วิทยากรมีความรู้	94.55	3.64	1.82	-
สถานที่อบรม	92.73	7.27	-	-
สถานที่พัก	78.18	20.00	1.82	-
อาหารและเครื่องดื่ม	89.09	10.91	-	-

หมายเหตุ : มีผู้ส่งแบบประเมิน 55 คน จาก 59 คน